

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришене "Українських Робітничих Вістей".
Предплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописи не звертає ся, хіба що дописувачеві
разом зазначити, що бажає звороту своєї рукописи на случай її непоміщення
та залучити поштову марку на її пересилку.

ПОЛІТИЧНА НЕЗРІЛІСТЬ КАНАДІЙСЬКОГО
РОБІТНИЦТВА.

Політичний рух серед робітників Канади дуже слабкий
і розбитий. Тоді як вільні організації числять в своїх рядах
около 300.000 членів, то сею зовсім не можна сказати про полі-
тичні робітничі організації. Була колись в Канаді Соціал-Демо-
кратична Партія, після війни з якої нічого не осталось.

Існує в Канаді вже 15 літ Соціалістична Партія Канади, за-
галом число членів якої ніколи не перевищало 250, а тепер
і се зменшилось до найменше о три чверти. Є ще в Канаді
Домініанська Партія Праці і Федеративна Партія Праці, які
існують більше на словах, чим на ділі. Далше є ще Незалеж-
на Партія Праці, яка своїми осередками діяльності має Вінні-
пег і Торонто і дає про себе чути тільки під час виборів. Вся її
діяльність в міжвиборчий час обмежується сею в "Лейбор Чурч".

Всі ці партії, не дивлячись на своє дуже нужденне животі
це, посліжи в головних пересічних англійських робітників цілий
політичний хаос. Се можна найкраще прослідити з послідніх
провінціальних виборів в Манітобі.

Організація "Трейде енд Лейбор Конгрес" в Канаді, як ві-
домо, числять в своїх рядах найбільше число членів. Під час
послідніх провінціальних виборів вона поставила в Вінніпегу
двох своїх кандидатів, які обидва разом дістали 644 голосів, то-
бто обидва менше ніж один кандидат молоді Р.П.К., т. Попович.

Найбільше голосів дістали кандидати Незалежної Партії
Праці. Ми кажемо кандидати, бо ці голоси дістали особи з ви-
робничими іменами, а не партія. Незалежна Партія Праці ма-
ла 6 кандидатів і сам Диксон, її кандидат, дістав більше голосів,
як всі інші п'ять разом. Отже тут грають роль особи, а не партія.
Ви можете між англійськими робітниками в Вінніпегу критикувати
Нез. Партію Праці і вони з вами згодять ся, але се смійте нічого
говорити про Диксона. А ось і доказ партійної політичної
свідомості: один кандидат Нез. Партії Праці дістав 7.971
голосів а другий — 72 голоси.

Ще більше кидать ся в очи політично-партійна невідомість
робітництва, коли ми будемо говорити про кандидатуру послі-
днього могокана соціал-демократів в Вінніпегу Дж. Квіна. У
Вінніпегу не було партійних соц. дем., щоби виставити його кан-
дидатуру. Прийшли ся "партійному" Квінові кандидувати від
безпартійних. Вся своєю наду він покладав на дрібні міщан-
ські елементи, на жидівських "секед-генд" сторників, яким він
позволяв на фаміліярність у відношенні до себе, стояв з ними
(до виборів) на стопі — гало Дзан. Однак він на них се не
зовсім покладав ся і заснавав цілий північний Вінніпег тисячами
відомих малих і великих, і величезного формату афішами на
ріжних мовях, зміст яких був: робітні і голосуйте на Квіна". Чия
рука з сотками доларів стояла за сим афішами? Певна річ,
що не "секед-генд" сторників. А в Вінніпегу лема соціал-де-
мократичної партії, яка дала-б фонди. Деякі люди натякують
на величезні компанії, які не забули ще того, як Квін борює ся
в парламенті, щоби в неділю ходили потяги до Вінніпег Біч і ві-
ряти, що він буде борюється з се і надальше.

Та менше з тим. Ми лише вказуємо на те, що до парла-
менту проходить соціал-демократ тоді, як соціал-демократич-
ної партії в цілій Канаді не знайдеш і зі свічку.

Політична зрілість канадського робітництва, без огляду
на її радикальну чи консервативну сторону, найкраще відбиває
себе в домініанському парламенті. Там канадське робітництво
має аж двох представників.

Дуже спокійничко існують ріжні висше-перечислені ро-
бітничі політичні партії в Канаді. Спокійно вони потрапляють
аживати ся з консервативними, ліберальними та іншими чисто
буржуазними партіями. У відносинах між тими робітничими
і буржуазними партіями існує щиро англійське "фейр плей".

Однак і тиха вода береги рве. Передові радикальні елемен-
ти канадського робітництва, переважно робітники бурових
соціал-демократичної і соціалістичної партії Канади рішши
сформувати дійсно бову робітничу політичну організацію,
Робітничу Партію Канади. Не вперла Р.П.К. появилися на світ,
як вся буржуазна, трейд-юніонна і соціалістична преса в Канаді
вдихнула лайливими пашквілами на її адресу. Вся вона про-
рокуювала Р.П.К. смерть скорше, ніж вона народиться ся на світ.
Коліж народилась, то всі вони тепер кракають в один голос, що
Р.П.К. не буде мати ніякого успіху серед канадського робіт-
ництва. Ми не будемо тут застановити ся над тим, чи вона
буде мати успіх серед канадського робітництва, чи ні, але за-
значимо, що дійсно Робітничі Партія Канади має стільки воро-
гів довкола себе, скільки до себ часу не мала ні одна робітничі
партія в Канаді, має навіть ворогів там, де вона не повинна їх
мати.

Собаки брешуть, се значить, що ми ідемо, каже послівачи.
Пророкує Р.П.К. то смерть, то успіх, сим самим всі воро-
жі елементи показують, як вони ненавидять Р.П.К. і боять ся її
зросту. Залишивши на боці буржуазну пресу, який вже й бо-
простить за її ненависть до Р.П.К. — вся трейд-юніонна англій-
ська преса, за винятком "В. С. Federationist" на заході Канади
і органу гірників Нової Шкотії "Maritime Labor Herald" на схо-
ді, також виступила проти Р.П.К. І не диво. Роб. Партія Ка-
нади послігнула на консервативну свята святих канадських
трейд-юніонів, на їх організаційну систему, заклинаючи робітників
тих юніонів до злуки, до організації на індустріальнім полі.
Робітничі Партія Канади кличе робітників до об'єднаного фронту
в боротьбі проти знижки заробітної платні і стоїть за злуку
всіх трейд-юніонів, а не за федерацію з автономією для кожної
поодинокій юніоні.

І тому всі вільні органи, від консервативного трейд-юні-
онного органу починаючи і на "радикалізм" "О. В. U. Bulletin"
кінчаючи, накинуди ся на Р.П.К. Школа всім вільним батькам,
які ніні сидять на крилах вільних президентів, редакторів і ор-
ганізаторів, позбутись своїх насиджених місць, бо при злуці всіх
юніонів в одну сильну організацію і в переведенню юніонів органі-

зації на індустріальну систему, прийшло-б ся на половину ско-
ротити всі вільні штаби, а на місце кількох дрібних газет, ство-
рити один або два великих робітничих дзвіниці.

Ось чому ненавидять всі юніонні батьки Р.П.К. Бо будучи
організацією політичною, вона досягає також на спокій дрібних
юніонних паразитів. Щоби вратувати своє положення, сі юніонні
батьки та лідери відмираючих угодовських політичних партій
почали творити тепер на сході Канади нову робітничу політичну
партію п. н. Канадська Партія Праці, яку вони хотять про-
тестувати Робітничій Партії Канади. Ся нова партія не стрі-
є в опозиції зі сторони буржуазних партій, бо вона, прийнявши
нову назву, буде вести стару політику буржуазних соціал-угодо-
вських партій.

Тяжко пересічним канадським робітникам розібратись
у всіх тих партіях та їх програмах. Тому вони або всіх їх хва-
лять, або, що найбільше трапляється ся, всіх їх гаяють. А під-
час виборів чередою йдуть за якогосьбудь окричаного одиницею,
віддаючи її тисячі голосів, а іншому кандидату з тої самої
партії лише десятки-голосів.

Робітник.

В ДОБРИЙ ЧАС.

Не раз вже говорило ся між українськими робітниками
в Канаді про заснування при У-
країнських Робітничих Домах
таких шкіл, в яких робітники
могли-б обирати найкращі
елементарну науку.

Найгіршою — перешкодою
дальшого розвитку робітничо-
го руху є брак елементарного
знання, необхідного в житті ко-
жого робітника. Многі робітни-
ки є досить начитані і свідомі
класово, але за браку знань в
області інших наук прихоту-
ють ся їм в кінці кінців за-
мерзати на мертвій тощі. Не
вистарчає бути класово свідомі-
ми і обанкомлененим в робітнич-
им рухом цілого світа та з його
історичним розвитком. Робіт-
ник повинен бути всесторон-
но освітленим, він повинен
стремити освітлени хоч найко-
нечнійшій в житті знанні і всти-
гає нагоди і дозволяють ся на об-
ставини, використати їх для
себе в силу можливості.

Повного знання освітлени
робітник не може, та цей зависе-
ме положення в капіталістичнім
суспільстві до сею його не допу-
скає. Однак се не значить, що
робітник не повинен до сею
стремити, спустившись на ла-
ску своїх панів. Ні, робітник
повинен напружити всі свої сили
і випасти шляхи, які допро-
вадять його до сею знань.

В капіталістичнім суспіль-
стві одиниці шлях до науки
лишається ся для робітника че-
рез робітничу організацію.
Многі українські робітники се
арозуміли і заснували в Канаді
свою організацію Стіварише-
не Укр. Роб. Дім. Тяжко
пришлось ся робітникам фор-
мувати ся організацію. На по-
чатках здавало ся, що найтяж-
ше сформувати організацію,
а далше все йде як по маслі.
Так завжди йдуть ся на по-
чатку якоїсь роботи, але на ді-
лі воно є зовсім не так. Чим
більше розвивало ся Стіварише-
не Укр. Р.Д., тим більше ста-
вали перед ним життєві вимоги.

Колі не було сеї організації,
то перед робітниками стояло
одно головне питання: треба
організація. Коли вже сформу-
валась організація, то перед
робітниками стало вже кілька
питань: які завдання організації?
Кожний згодив ся з тим, що
треба все-го — просвіта, само-
освіта, самоосвідомлювання.
Для сею треба приміняти, а
для приміняти потрібні фінан-
си. Почалося горячково буди-
ванство Робітничих Домів. То-
варіши з одної місцевості про-
сили товаришів з другої місце-
вості адержати ся своєю будо-
вою, поки ті не скінчать буди-
вувати свого дому. Так одні дру-
гих просили, і всі будували.
Покі будували доми, то здава-
ло ся, що коли-б вже скінчили,
то тоді вже буде легше. Та во-
но тільки так здавало ся. Бо
колі побудували, перед ними
стало нове завдання: треба при-
міняти чимось заповнити. По-
яснювали діточі школи, бо
треба вчити молоде робітниче
покоління. Пояснювали окре-
мі жіночі відділи, бо жінчини
жінчини краще зрозуміє, бо
треба і жіночий робітничий
дати нагоду вийти з кухні на
ширший світ.

Вже на початку першої сту-
пені формования сих осей, так
би сказали, нових просвітно-ор-
ганізаційних гаданій, Стіварише-
не Укр. Р.Д. зустрілось з нови-
ми вимогами, котрі, як показу-
лось, тяжко задоволити як всі
попередні: брак учителів, брак
відповідних шкільних підруч-

своїм початку, є дійсно почат-
ком тої школи, про яку не раз
мріяли і говорили загальні річ-
ні збори Стіваришеня Укр. Р.Д.
Ми не хочемо бути пророками,
але дуже можливо, що зібрані
річні збори Стіваришеня Укр.
Р.Д. застануть свою мрію до пев-
ної міри здійсненою і їм прийд-
еть ся тільки говорити над
розширенням тої школи, над по-
більшенням предметів навчання
аж до навчання з області техні-
ки включно і над заснуванням
відділів такої школи на про-
вінції.

Про konieczність такої
школи для укр. робітників
злпшим є тут розводити
Свідомі і всесторонно розвинені.

Волшинець.

ЕВОЛЮЦІЯ ЧУДЕС.

Колі ми читаємо біблійю, то
находимо там описи про ріжні
чуда. Читаємо там як бог з
Яковом борює ся, як він карав
огнем дощом зрадничих ві-
рних Содомитів, обертав неслу-
хання людей в соляні стовпи,
а слуханням кидав манну з не-
ба і т. д.

Зі зміною економічнім об-
ставин, з розвитком культури
і цивілізації ці чуда прибури-
ли "культурніший" характер.
Приспособували ся, так би
сказати, до обставин. Бог пе-
рестав злізати на землю, а на-
втомість явив ся в силі ріжних
угодовників, які перебрали
на себе обовязок творити чу-
да. В Росії, наприклад, цар-
ський генерал Куропаткін, їдучи
в 1904 р. воявати з Японцями,
не міг одним ударом па-
лиці втрити їх в морі, так як
біблійний Мойсей толпив во-
сточу фараона, але він з со-
бою цілі потяги образів ріжних
святих, які мали бити Япо-
ноців. А десять літ пізніше,
царський дячок Николай Ни-
колаевич, виймаючи на ні-
мецький фронт, полишив вже
образя в дома, наказавши ли-
ше попам молити ся до них на
місцях, бо бачив, що вони не
оплатять навіть потягу.

Розвиток культури діткнув
не тільки "висшу" аристократи-
чну класу, але і "найнижшій"
найбіднійшій верстві селянства.
Моя, наприклад, баба розказу-
вала, що вона бачила відьму,
що тижня, а казала, що її бачи-
ло, то пізнавав кожду жіночку
відьму в церкві на страсть, бо
в кождой неї на голові стояв
скіпець (дйиник). Вні навіть
знав, що відьму можна застрі-
ляти священним гудзиком, але
не стріляв її тому, що убивши
відьму, йому самому прий-
шло-б ся умерти. Моя мати ба-
чила вже відьму тільки два
рази за ціле життя: один раз
стояла стовпом перед хлівом,
а другий раз завила біля со-
бакою під платом. Але батько
і тих два чуда заперечував, бо
на другий день рано найшов,
що перед хлівом стояли вила,
які сам батько застромив в
снігу, а під платом лежала бі-
ла сорочка, яку мати сама по-
висіла, а вітер здув її з плату.
А я вже так і не удоїв ся ба-
чити відьми.

Але се не значить, що чуда
перевели ся. Зовсім ні. Вони і
тепер існують і то не тільки
в капіталістичних краях, але і
в Радянських Республіках. Колі
переглядаєш радянські га-
зети, то бачиш, що в однім то-
в' другім місці краю стало
ся чудо. В містах, в центрах
огнищ пролетарської револю-
ції, сі чуда прибирають відпо-
відний до часу і духу харак-
тер, а на селах вони мають
більше примітивний характер.
В Київї, "согласно духу време-
ні", появляють ся соціал-де-
мократичні єпископи. На селі,
якписи дуже зайшли больше-
вик здимає в хаті образи, ви-
носить і складає їх десь в ку-
точку в хліві. Якось "невисне-
" заходить до того хліва
сільський дячок і бачить чудо:
образ богородиці в куточку в
хліві так плаче, що аж по шкві
золоті слози течуть. Се чудо
розносить ся по селах, дво-
рять в дзвони, служать молеб-
ні і несуть селяни до попа по-
сліду миску збіжя і кусень
полотна, і не знає довгогри-
вни, що то значить годод. Бо-
городиця виплакала для него
від населеня всего подостат-
ком.

стократична ранга в царській
Росії) і купці.

Ось такі то є сучасні чуда.
Поміщики, дворяни, купці і
соціал-демократи замінують
на церковнім полі стару духо-
ву аристократію, в слід якій
вони шлють свої прокляття.

Самі вони се не вкоринили
ся як слід, а між ними, з низ-
ших рядів піднімаєт ся вже
грізний голос, який каже про-
ч "раб" і "господь", бо се
ганьба аживати сі слова в со-
ціалістичній республіці. Нехай
жне перший май, свято свобо-
ди.

Покісно єпископи соціал-
демократи сі кланчі відкинули,
але... але на другий рік знова
буде церковний зїзд... А може,
хто його знає, може ще до
другого зїзду єпископи соці-
ал-демократи підуть слідом за
своїми попередниками патрі-
ярхами Тихонами... Все може
статись. "Комуністичний Мані-
фест" каже, що все на світі
змінюєт ся зі зміною еконо-
мічних обставин. Отже і цер-
ковні чуда також.

А за зміною економічних
обставин тепер і коном не по-
спієш. Мусій.

БИЧ ПЕРЕЙШОВ ДО БОЛЬ-
ШЕВІКІВ.

"Український Сурмач" доно-
сить про перехід Бича до боль-
шевиків і в передовій подає
таку його характеристику:

Бич, — характерний кубанський
діяч, голова кубанської Ради,
невтомний, рішучий, високої
національної свідомості бо-
реть за самостійність народу —
перейшов до большевиків. В
особі Бича перед нами людина
перевного світогляду, міцних пе-
реконань, твердої й рішучої
волі. Хто мав нагоду бачити
йї чути промову Бича в перші
дні революції — то бачив пе-
ред собою людину глибоких і
всесторонньо перудуманих посту-
пків, ясных слів і ясных намірів.
Не авантюрик і не демагог, не
"раб настрої і вхлів, а чесний
жестрої і відумці і в слові і на
ділі.

Європi брак пшениці.

ВАШІНГТОН. — В радіогра-
мі до секретаря торгової Гуве-
рні від американського комиса-
ра Дениса в Берліні сказано,
що Європi заргоже недорід
пшениці в кількості 100 міль-
йонів бушлів. Найтяжше бу-
дуть діткнені під тим зглядом
краї центральної Європи, го-
ловно Австрія і Німеччина.

Балтійські краї годять ся на
конференцію в справі
розоруженя.

РИГА, 28. липня. — Латвія,
Естонія і Фінляндія згодні ся
на скликання конференції в
справі розоруженя, яка була
проектována совітським пра-
вительством.

Конференція розпочнеть ся в
Ревалю дня 29. серпня.

Товариші! Колі змінюєт
се місце побуту, подавайте
завсідня свою стару і нову
адресу. Сим заощадите багато
часу для адміністратора і скор-
ше дістанете часопис на нову
адресу.

ЦІННА КНИЖКА.

Кожний український ро-
бітник в Канаді повинен
мати в своїй бібліотеці і
користати з цінного науко-
вого твору Юлія Лип-
перта п. н.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обнимає 400 сторі-
нок друку більшого "фор-
мату, зі 112 ілюстраціями,
напечатана на книжковій
папері. На українську мо-
ву переклав П. Дятлів.

Ціна сеї книжки \$2.50.

Замовлення посилаєт на
слідуючу адресу:

J. Boychuk
80 Marikham St.,
Toronto, Ont.,
або на адресу:
Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
WINNIPEG, MAN.